

Prima instanță: Judecătoria Orhei (jud. V. Cupcea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Nogai. VI. Brașoveau)

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de SRL „Parșe Tutun” împotriva încheierii din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspecția Ecologică Rezina împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, cu privire la încasarea plăților pentru poluarea mediului și a datoriei pentru serviciile prestate,

c o n s t a t ă :

La data de 03 decembrie 2015 Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspecția Ecologică Rezina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, cu privire la încasarea plăților pentru poluarea mediului și a datoriei pentru serviciile prestate.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, în rezultatul controlului efectuat de către inspectorul principal de stat pentru ecologie al Inspectoratului Ecologic de Stat, Inspecția Ecologică Rezina - Irina Malai, la data de 24.07.2015, la SRL „Parșe Tutun”, filiala din sat. Țareuca, or. Orhei, cu gen de activitate - importul și prelucrarea industrială a tutunului, fabricarea articolelor din tutun, s-a depistat cazul de neefectuare a plăților pentru poluarea mediului, contravenție prevăzută de art. 143 Cod contravențional.

Totodată, prin acțiunea sus numită au fost încălcate prevederile art. 14 din Legea nr.1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului înconjurător. Referitor la cazul dat, în privința lui Petru Caraman, responsabilul de protecția mediului la obiectul FUMFT sat. Țareuca, SRL „Parșe Tutun” conform ordinului nr. 14-E din 01.06.2013, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 050068 din 24.07.2015 în temeiul art. 143 Cod contravențional, a fost recunoscut vinovat de comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 143 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale.

Menționează că, întru respectarea prevederilor art. 166 Cod de procedură civilă, SRL „Parșe Tutun” i-a fost expediată prin poștă o scrisoare privind achitarea benevolă

a plății pentru poluarea mediului în termen de pînă la 25.08.2015, cu anexarea calculelor efectuate de Inspecția Ecologică Rezina.

Afirmă că, pînă la depunerea acțiunii civile în instanța de judecată, SRL „Parșe Tutun” nu a întreprins nici o măsură în privința achitării benevole a prejudiciului, urmînd a fi încasată suma de 26872,32 lei.

Pe parcursul examinării pricinii, reclamantul și-a concretizat pretențiile din acțiune solicitînd încasarea de la SRL “Parșe Tutun” a sumei în mărime de 700 lei cu titlu de datorie în baza contractului de prestări servicii nr.049606 din 21.07.2015 și a sumei în mărime de 33438,58 lei cu titlu de plăți pentru poluarea mediului pentru perioada anilor 2013-2015.

Prin hotărîrea din 28 ianuarie 2016 a judecătoriei Orhei s-a admis acțiunea depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspecția Ecologică Rezina și s-a încasat de la SRL „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, plata pentru poluarea mediului pentru perioada anilor 2013 - 2015 în sumă de 33438,58 lei și datoria contractuală în mărime de 700 lei; s-a încasat de la SRL „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1024,15 lei.

Prin încheierea din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului depus de SRL „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la data de 12.03.2016 pentru prezentarea apelului motivat și bonului de plată a taxei de stat în mărime de 768,11 lei.

Prin încheierea din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins demersul SRL „Parșe Tutun” de prelungire a termenului de achitare a taxei de stat și s-a restituit SRL „Parșe Tutun” cererea de apel.

La data de 17 iunie 2016 SRL „Parșe Tutun” a declarat recurs împotriva încheierii din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea contestată este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea pricinii a aplicat eronat normele de drept material și de drept procedural.

În opinia recurentul instanța de apel eronat a respins demersul SRL „Parșe Tutun” privind prelungirea termenului de prezentare a apelului motivat și bonului de plată a taxei de stat, din motiv că SRL „Parșe Tutun” se află în proces de insolvență, activitatea întreprinderii fiind blocată, fapt care a generat neplata în termenul dispus de instanță a taxei de stat. Mai mult ca atît, un alt factor care a generat neprezentarea în termen a apelului motivat este și faptul, că contractul de prestare a serviciilor juridice a fost încheiat la data de 11.05.16, fapt confirmat prin mandatul avocatului ce a fost anexat la dosar.

Consideră că, instanța de apel prin restituirea apelului i-a îngrădit dreptul atît la un proces echitabil, cît și la accesul la justiție.

Examinînd temeiurile recursului, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Parșe Tutun” tardiv din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că prin încheierea din 29 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelului depus de SRL „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la data de 12.03.2016 pentru prezentarea apelului motivat și bonului de plată a taxei de stat în mărime de 768,11 lei.

Prin încheierea din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins demersul SRL „Parșe Tutun” de prelungire a termenului de achitare a taxei de stat și s-a restituit SRL „Parșe Tutun” cererea de apel.

Colegiul reiterează că rezultînd din prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La data de 17 iunie 2016 SRL „Parșe Tutun” a declarat recurs împotriva încheierii din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău.

La caz, Colegiul notează că încheierea din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată în cadrul ședinței de judecată din 17 mai 2016, la care a participat și reprezentantul SRL „Parșe Tutun”. (f.d. 52)

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, Colegiul precizează că intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că încheierea contestată din 17 mai 2016 a fost pronunțată în cadrul ședinței de judecată din 17 mai 2016, termenul de contestare a acesteia începe să curgă din ziua imediat următoare pronunțării actului de procedură.

La caz, Colegiul decelează că SRL „Parșe Tutun” a declarat recurs cu depășirea termenului legal de 15 zile de la data comunicării actului judecătoresc.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul reiterează că instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputînd, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar rezulta că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Colegiul remarcă că termenul de contestare poate fi repus, cu examinarea recursului în fond, doar în cazul dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen, însă din oficiu termenul nu poate fi restabilit.

În speță, Colegiul relevă că acțiunile SRL „Parșe Tutun” nu constituie decît o denegare a acestuia de a-și executa obligațiile procedurale în realizarea drepturilor, rezultînd din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Colegiul precizează că SRL „Parșe Tutun”, la contestarea încheierii instanței de apel din 17 mai 2016, nu a solicitat repunerea în termen și nu a justificat omiterea acestuia, ceea ce denotă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, în condițiile cînd personal nu a intenționat să-și realizeze drepturile și să-și asume obligații.

Colegiul menționează că omiterea termenului de contestare a încheierii instanței de apel nu este decît o eludare a recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Or, fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, recurentul urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea contestării în termen a încheierilor instanței de apel.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurentul nu s-a conformat prevederilor legale și nici nu a luat măsuri necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), ceea ce a dus la omiterea termenului de contestarea a încheierilor instanței de apel.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În consecință, Colegiul conchide că recursul urmează a fi respins ca fiind tardiv declarat.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, recurentul a declarat recursul în afara termenului legal, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind depus tardiv.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge ca fiind tardiv recursul declarat de SRL „Parșe Tutun” împotriva încheierii din 17 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspecția Ecologică Rezina împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Parșe Tutun”, în proces de insolvență, cu privire la încasarea plăților pentru poluarea mediului și a datoriei pentru serviciile prestate.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală